

Rapport efter kvalitetsgranskning

Utbildning: Samhällsbyggare inom rörnät- & ledningsteknik
Utbildningsanordnare: Blue Peak AB
Studieort: Borås, Göteborg, Örebro

Bakgrund

Myndigheten för yrkeshögskolan har genomfört en fördjupad kvalitetsgranskning av utbildningen Samhällsbyggare inom rörnät- & ledningsteknik.

Kvalitetsgranskningens främsta syfte är att bidra till utveckling och hög kvalitet genom att hitta områden där utbildningsanordnaren kan förbättra utbildningen. Granskningen syftar också till att lyfta fram goda exempel som bidrar till utbildningens kvalitet.

De bedömningskriterier som vi utgår från när vi gör granskningen finns beskrivna i dokumentet "Kvalitetskriterier för yrkeshögskolan". Kvalitetskriterierna för yrkeshögskoleutbildningar utgår från de syften och mål som återfinns i regelverket, i förarbeten och i andra villkor som gäller för utbildningsformen. Kvalitetskriterierna beskriver "idealtillståndet" i de delar av utbildningsprocessen som styrs av regelverket. Utbildningsanordnaren har fått ta del av kvalitetskriterierna inför kvalitetsgranskningen.

I arbetet med kvalitetsgranskningen har vi använt följande underlag:

- dokument i Myndigheten för yrkeshögskolans diarium och andra databaser
- material som utbildningsanordnaren har sänt in
- svar från en enkät till de studerande
- svar från en enkät till LIA-handledare
- underlag från utredarnas intervjuer med olika parter i utbildningen.

Bedömning av utbildningens kvalitet

Här följer myndighetens bedömning av hur väl den uppfyller vart och ett av de tolv kvalitetskriterier som granskningen utgår från. I de fall myndigheten identifierat förbättringsområden eller goda exempel anges de för respektive kvalitetskriterium. För de förbättringsområden som vi bedömer är avgörande för att utbildningen ska uppfylla kvalitetskriteriet i hög grad använder vi begreppet **behöver**. För övriga förbättringsområden använder vi begreppet **bör**.

Postadress	Besöksadress	Telefon/Fax	Internet	Digitalt kundforum:
Box 145 721 05 VÄSTERÅS	Ingenjör Bååths gata 19 722 12 Västerås	010-209 01 00 (vx)	www.myh.se	forum.myh.se
	Frykholmsgatan 10 281 31 Hässleholm			

Ledningsgruppens sammansättning

Kriterium: Ledningsgruppens ledamöter har god kunskap om de kompetensbehov som finns inom yrkesområdet	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	-----------------------------

Ledningsgruppen består av representanter som företräder det arbetsliv som berörs av utbildningen, med tyngdpunkt på kommunala aktörer. Tillsammans representerar de en geografisk bredd och ett aktuellt rekryteringsbehov. Ledamöterna har tillsammans god kunskap om yrkesområdet, de kompetenskrav som ställs vid rekrytering samt hur behovet av kompetensen ser ut både lokalt, regionalt och nationellt.

Arbetslivsanknytning

Kriterium: Ledningsgruppen säkerställer stark arbetslivsanknytning i utbildningens alla delar	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	--------------------------	----------------------

Ledningsgruppen säkerställer delvis arbetslivsanknytningen i utbildningen. De ser över kursernas innehåll för att säkerställa att de är relevanta för yrkesrollen. Det framgår vid intervjuerna att ledningsgruppen även lyfter synpunkter kring hur utbildningens genomförande bör utvecklas, men detta har inte omhändertagits av anordnaren på ett systematiskt sätt.

Ledningsgruppens reella inflytande på utbildningen utöver arbetet med kursplanerna är inte tillräcklig för att skapa en stark anknytning mellan bransch och de studerande. Utbildningsanordnaren ser till att det finns branschdagar på plats i Örebro, men då det är en distansutbildning är det få från utbildningen som tar del av dem.

De studerande har låg kännedom om ledningsgruppen, har inte träffat dem eller andra representanter för branschen genom utbildningen, och det är få som gör LIA hos ledningsgruppens organisationer. Anordnarens utmaningar med att skapa ett tillräckligt starkt LIA-nätverk (se LIA-kriterierna nedan) visar på behovet av att stärka ledningsgruppens roll i LIA-nätverket ytterligare, och den höga andelen studieavbrott visar på behovet av att stärka de studerandes anknytning till arbetslivet över lag.

Förbättringsområde

- Utbildningsanordnaren behöver verka för att ledningsgruppen i högre grad bidrar till att stärka arbetslivsanknytningen i utbildningens genomförande. Detta för att de studerande ska få en bättre insyn i branschen och den yrkesroll de utbildar sig till, förbättra deras förutsättningar att hitta LIA-platser samt öka deras motivation för att genomföra hela utbildningen.

Ledningsgruppens arbete

Kriterium: Ledningsgruppen arbetar effektivt och tar ansvar för utbildningens utveckling	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	--------------------------	-------------------	----------------------

Ledningsgruppens har inte arbetat med sitt uppdrag på ett effektivt sätt. Arbetet har präglats av en låg närvaro hos ledamöterna, vilket begränsat möjligheten att arbeta systematiskt och strategiskt.

Mötena har haft fokus på avrapportering och anordnarens övergripande verksamhet, snarare än utbildningsspecifika frågor. Mötesprotokollen visar på en brist på relevanta underlag och avsaknad av strategiska analyser. Tillsammans har detta lett till att ledningsgruppen inte kommit fram till konkreta åtgärder kopplade till utbildningens mer akuta utmaningar - att rekrytera studerande, den låga genomströmningen, samt det låga antal examinerade som fullt ut kompetensförsörjer branschen.

Studeranderepresentanterna har även deltagit i låg utsträckning, vilket de studerande beskriver som en följd av att de har en passiv roll i ledningsgruppens arbete.

Det finns en arbetsordning för hur ledningsgruppen ska arbeta för att följa upp och utveckla utbildningens kvalitet, men den har inte följts fullt ut, vilket varit en ytterligare anledning till att ledningsgruppsarbetet inte lett till mer konkreta resultat.

Förbättringsområde

- Utbildningsanordnaren behöver involvera ledningsgruppen i att följa upp och utveckla hela utbildningens genomförande. Detta arbete behöver utgå från mer utförliga underlag om såväl kursernas genomförande som utbildningens resultat och effekt. Arbetet behöver utifrån från en gemensam målbild för hur utbildningen ska kompetensförsörja branschen och leda till åtgärder med syfte att få fler studerande att påbörja utbildningen för att sedan fullfölja, ta examen och få ett jobb som motsvarar utbildningens innehåll. Detta för att skapa nödvändiga förutsättningar för att anordnaren och branschen tillsammans ska kunna ta sig an utbildningens utmaningar och att stärka kvaliteten samt förbättra dess resultat och effekt.
- Utbildningsanordnaren behöver verka för att ledamöterna, särskilt de som representerar arbetslivet och de studerande, i högre grad deltar i ledningsgruppens arbete. Detta för att möjliggöra ett kontinuerligt arbete, skapa möjligheter att nyttja ledningsgruppens kollektiva kunskaper vid varje möte samt stärka studerandeflytandet i utbildningen.

Ledningsgruppens roll i kvalitetsarbetet

Kriterium: Ledningsgruppen ser till att systematiskt kvalitetsarbete bedrivs	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	--------------------------	-------------------	----------------------

Ledningsgruppen har inte kunnat svara för att utbildningens systematiska kvalitetsarbete bedrivits på ett bra sätt. Utbildningsanordnaren har rutiner för de underlag som ledningsgruppen ska ta del av, men det framgår av intervjuer och protokoll att dessa inte följts i praktiken. Anordnaren har inte sett till att ledningsgruppen fått ta del av den typ av underlag de behöver för att få en helhetsbild av utbildningens kvalitet, vare sig kring själva undervisningen eller utbildningens resultat och effekt. Detta, tillsammans med att ledningsgruppen arbetar med flera utbildningar samtidigt, gör att de har haft dålig insyn i de stora utmaningar utbildningen haft med att rekrytera studerande och behålla dessa genom utbildningen.

Bristen på relevanta underlag och tydlighet i vad ledningsgruppen ska bidra med kring kvalitetsarbetet har bidragit till frånvaron av aktiva åtgärder för att utveckla utbildningens genomförande, vilket beskrivits i kriteriet ovan om ledningsgruppens arbete.

Förbättringsområde

- Utbildningsanordnaren behöver dokumentera ledningsgruppens arbete bättre så att det är möjligt att följa de analyser som sker och de åtgärder som beslutas som rör utbildningens kvalitet. Detta för att det ska vara möjligt att följa ledningsgruppens arbete över tid och följa upp om det får önskad effekt.
- Utbildningsanordnaren behöver särskilt se till att ledningsgruppen får ta del av de underlag de behöver för att kunna följa upp, analysera och besluta om åtgärder för att utveckla utbildningens genomströmning, resultat och effekt. Detta för att utbildningen i högre grad ska kompetensförsörja arbetslivet.

Organisation och resurser

Kriterium: Utbildningens organisation och resurser ger de studerande förutsättningar att nå utbildningens mål	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	--------------------------	----------------------

Utmaningar kring planering och kommunikation har påverkat de studerandes läromiljö negativt. Detta gäller både den övergripande planeringen av utbildningen och den löpande planeringen under pågående kurser. Utbildningsanordnaren har dock sett till att det inom flera områden av utbildningen finns den struktur och de resurser som krävs för att genomföra utbildningen.

Både studerande och undervisande personal bekräftar att de praktiska förutsättningarna i form av lokaler, digitala verktyg och nödvändig programvara fungerar väl. Däremot upplevs upplägget av undervisningen av de studerande som rörig och med korta ledtider, vilket gör det svårt för dem att planera sina studier. Detta påverkar deltagandet vid undervisningstillfällena negativt, särskilt då de studerande beskriver att de i hög grad arbetar samtidigt som de studerar. Detta skapar i sin tur dåliga förutsättningar för den undervisande personalen att bygga in interaktion i sina undervisningsupplägg.

Förbättringsområde

- Utbildningsanordnaren behöver förbättra planeringen och framförhållningen av undervisningen så att de studerande bättre kan planera sina studier. Detta för att stärka förutsättningarna för en god studiemiljö med aktivt deltagande från de studerande och öka andelen studerande som fullföljer sina studier.

Pedagogisk planering och genomförande

Kriterium: Utbildningens pedagogik ger de studerande förutsättningar att nå utbildningens mål	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	--------------------------	-------------------	----------------------

Utbildningens upplägg och pedagogik ger inte de studerande tillräckliga förutsättningar att nå utbildningens mål. Utbildningen består att en stor mängd korta kurser, vilket försvårar möjligheterna att arbeta mer på djupet i ämnena enligt både intervjuade utbildare och studerande.

De studerande har låg närvaro på de schemalagda föreläsningdagarna och planerade närträffar har ställts in. Det planerade upplägget utifrån PBL, problembaserat lärande, där de studerande utifrån fallstudier ska kunna gemensamt utveckla kunskaper och färdigheter, samt tillsammans reflektera kring dessa har inte heller kunnat genomföras på grund av för låg närvaro. Detta är särskilt viktigt då problemlösning är en stor del av vad de studerande ska utveckla för att kunna axla yrkesrollen. Pedagogiken präglas istället av föreläsningar där de studerande passivt tar del av innehållet, ofta i inspelad form. Detta tillsammans med inställda närträffar gör att balansen mellan teori, färdighetsträning och reflektion inte är ändamålsenlig för att de studerande ska klara av utbildningen. Avsaknaden av grupparbeten och andra aktiviteter mellan föreläsningarna gör även att både densitet och interaktionen i utbildningen är låg och de studerande beskriver att deras aktiviteter i utbildningen inte motsvarar heltidsstudier. Trots detta beskriver de studerande att de över lag är nöjda med utbildningens innehåll, och att de får värdefulla kunskaper från den. Dock visar resultaten på att det är få studerande som fullföljer studierna och når utbildningens alla lärandemål, vilket betonar vikten av att stärka det pedagogiska upplägget och det pedagogiska ledarskapet.

Förbättringsområde

- Utbildningsanordnaren behöver se till att undervisningen sker med ett pedagogiskt upplägg som skapar goda förutsättningar för de studerande att lära sig yrkesrollen - såväl de teoretiska kunskaperna som de praktiska färdigheterna. Det pedagogiska upplägget behöver också leda till att de studerande får regelbundna tillfällen till reflektion, både individuellt och i grupp.
- Utbildningsanordnaren behöver verka för att öka det aktiva deltagandet i undervisningen hos de studerande, så att både de studerande och den undervisande personalen får en bättre social studiemiljö och det planerade pedagogiska upplägget går att genomföra.
- Utbildningsanordnaren behöver se till att undervisningen sker i former som skapar bättre interaktion mellan studerande och undervisande personal, samt mellan de studerande och deras klasskamrater. Detta arbete behöver också särskilt stärka det lärande som är tänkt att ske mellan föreläsningsspassen. Detta för att skapa bättre förutsättningar för att de studerande ska nå utbildningens lärandemål.

Undervisande personal

Kriterium: De personer som anlitats i utbildningen för undervisning eller handledning har rätt kompetens	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	--------------------------	----------------------

De som undervisar i utbildningen har både relevanta ämneskunskaper och den kompetens som krävs för att förmedla dessa. Utbildningsanordnaren har väl fungerande rutiner för att rekrytera lämpliga undervisare. Dock har de som undervisar inte fått ett tillräckligt bra stöd kring hur de ska hantera utmaningarna i det pedagogiska genomförandet, då det planerade upplägget med PBL som nämns i kriteriet ovan inte varit aktuellt. De som undervisar har inte haft kontakt med varandra, utan de har enbart kontakt med utbildningsledaren. De har därmed till stor del lämnats ensamma att hantera hur de ska lägga upp undervisningen, utan att kunna samarbeta kring frågan och hitta ett gemensamt sätt att hantera utmaningarna. Detta har negativt påverkat deras möjlighet att skapa ett ändamålsenligt pedagogiskt upplägg för att de studerande ska kunna ta till sig undervisningen och nå utbildningens mål.

Förbättringsområde

- Utbildningsanordnaren behöver skapa bättre förutsättningar för de som undervisar i utbildningen att hitta lämpliga pedagogiska metoder och tillsammans skapa goda förutsättningar för de studerandes lärandeprocess.

Samverkan med LIA-platserna

Kriterium: Utbildningsanordnaren har god samverkan med LIA-arbetsplatserna	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	--------------------------	----------------------

Utbildningsanordnaren har ett nätverk för LIA-platser samt rutiner för hur de studerande ska söka dem. Anordnaren har även rutiner för hur kommunikationen med LIA-handledarna ska ske. Dessa har dock inte varit tillräckliga för att säkerställa att alla studerande, trots att de är så få, haft kvalificerade LIA-platser vid kursernas start. I stället förekommer det att studerande får frånga den tänkta planeringen för att kunna få en kvalificerad LIA-plats.

Kvalitetssäkringen av LIA-platsen har även skett först när LIA-kursen har varit igång. Detta tyder på att LIA-nätverket och processerna kring LIA inte är tillräckliga i dess nuvarande former, särskilt ifall anordnaren vid en framtida omgång skulle lyckas fylla de beviljade platserna.

Förbättringsområde

- Utbildningsanordnaren behöver stärka LIA-processen och nätverket av LIA-platser så att de studerande i god tid får stöd att hitta en relevant LIA-plats samt att deras LIA-platser kvalitetssäkrats inför LIA-kursens start.

LIA:s funktion i utbildningen

Kriterium: LIA är en väl fungerande del av utbildningen	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	-----------------------------

LIA fyller en väl integrerad del i utbildningen och fyller en viktig funktion genom att den ger de studerande den praktiska träning de behöver för yrkesrollerna. Kursplanerna ger en tydlig bild av vad de studerande ska lära sig under LIA, och det finns en tydlig progression som passar in med de skolförlagda kurserna.

LIA-handledning

Kriterium: De personer som anlitas som LIA-handledare har rätt kompetens	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	-----------------------------

Utbildningsanordnaren har rutiner för att följa upp LIA-handledarnas kompetens. Som beskrivits inom kriteriet om samverkan med LIA sker detta inte alltid i god tid inför LIA-kursens start, men anordnaren har metoder som följer upp att den studerande får en bra handledning när LIA-kursen väl pågår, samt att handledaren utgår från kursmålen vid bedömning av den studerandes prestationer.

Kvalitetsarbete

Kriterium: Det finns ett väl fungerande system för kvalitetsarbete	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	--------------------------	-------------------	----------------------

Utbildningsanordnaren har rutiner för sitt systematiska kvalitetsarbete, men de har inte följts på ett sätt som lett till att det omfattat hela utbildningen. Det har inte heller säkerställts att utbildningens kvalitet utvärderas eller att tillräckliga åtgärder satts in för att möta de utmaningar som beskrivits ovan i rapporten. Detta har gjort att ledningsgruppen inte haft tillräckliga förutsättningar för sin del i kvalitetsarbetet, vilket nämnts ovan i rapporten.

Anordnaren har genomfört kursutvärderingar, men det framgår inte hur dessa analyserats eller vilka åtgärder de lett till. Trots att utbildningen haft utmaningar kring det pedagogiska genomförandet så har inte de studerande eller undervisande personal involverats i att analysera utvärderingarna eller arbeta med åtgärder. Framför allt går det inte att följa att kvalitetsarbetet identifierat behovet av att arbeta med utbildningens resultat och effekt på ett grundläggande sätt, utan kvalitetsarbetet har främst följt upp undervisningen i de enskilda kurserna.

Förbättringsområde

- Utbildningsanordnaren behöver se till att kvalitetsarbetet omfattar hela utbildningen på ett systematiskt sätt, så att det på ett rättvisande sätt belyser de områden som anordnaren behöver utveckla. Anordnaren behöver särskilt stärka hur kvalitetsarbetet omfattar utbildningens resultat och effekt.
- Utbildningsanordnaren behöver se till att uppföljningar och utvärderingar analyseras och leder till konkreta åtgärder för att stärka utbildningens kvalitet. I arbetet behöver anordnaren involvera berörda parter, det vill säga studerande, undervisande personal och ledningsgrupp. Detta för att kvalitetsarbetet ska leda till att utbildningens kvalitet förbättras.

Jämställdhets- och värdegrundsarbete

Kriterium: Utbildningsanordnaren har ett värdegrundsarbete som utgår från mångfald, likabehandling och jämställdhet mellan könen	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	-----------------------------

Utbildningsanordnaren har ett väl fungerande arbete med värdegrund som involverar de som berörs i utbildningen. De studerande och undervisande personal beskriver att anordnaren synliggjort värdegrunden och följer upp att den efterlevs.

Utbildningen präglas av en för utbildningsområdet jämn fördelning mellan könen bland de studerande. Kvinnor är något underrepresenterade bland de som söker till utbildningen, men resultaten visar att de i hög grad stannar kvar på utbildningen och når examen.

Det framgår inte att anordnaren gjort några medvetna åtgärder specifikt för att uppnå detta, men såväl ledningsgruppen som branschen i sin helhet har en jämn könsfördelning jämfört med många andra tekniska yrkesroller. Detta visar på att anordnaren, ledningsgruppen och branschen i sin helhet lyckats förvalta detta breddade deltagande även i utbildningen.

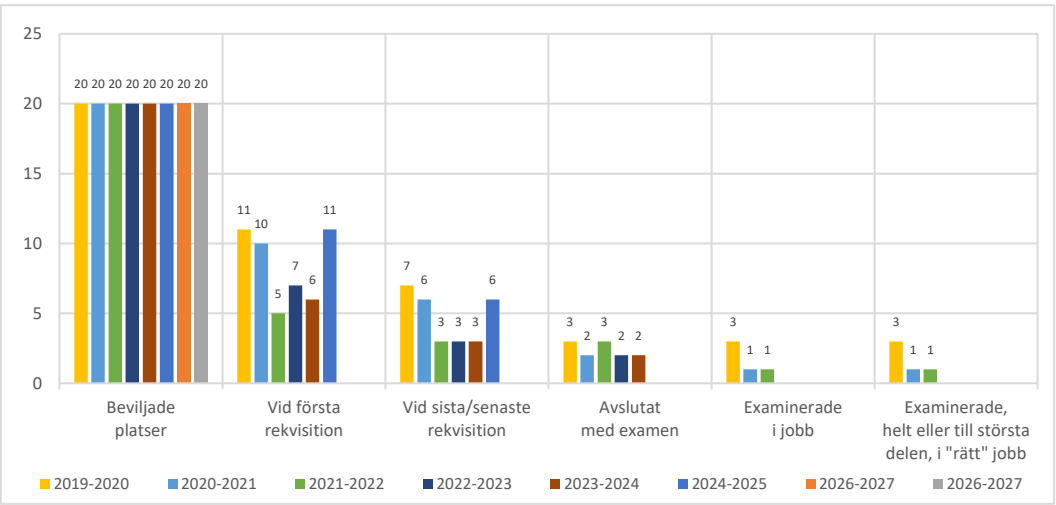
Om utbildningen och kvalitetsgranskningen

Fakta om utbildningen

Antal Yh-poäng	300
Studieform	Distans
Studietakt	100%

Utbildningens genomströmning och resultat

Diagrammet nedan visar utbildningens genomströmning och resultat, baserat på uppgifter som anordnaren skickat in till myndigheten.



Kompletterande information om underlag i kvalitetsgranskningen

Utredarna har per distans den 19 mars intervjuat:

Namn	Organisation	Kategori
Richard Lööw	Blue Peak AB	Operationell chef
Anders Bergman	Blue Peak AB	Utbildningsledare
Jörgen Westerlund		Utbildare
Dado Custovic	Karlskoga Energi	Arbetsliv
Erica Toftner Enggaard	Göteborgs Stad, Kretlopp och vatten	Arbetsliv
Nina Wesley	Granitor	Arbetsliv
Vid granskningen intervjuade vi studerande som startade den granskade utbildningen i augusti 2024. Två studerande deltog, däribland studeranderepresentanten i ledningsgruppen.		
4 studerande (67% av klassen) som startade utbildningen 2024 har besvarat myndighetens enkät.		

I samband med granskningen har en LIA-handledare besvarat myndighetens enkät.